

Vpadi iz Utopije

Utopije od Platona, prek Moora in naprej so se pisale, ko so planet še prekrivale bele lise neznanega in vrzeli neznanja. V tem času, ko so redki posamezniki utopije uresničevali, je bilo videti, da praviloma peljejo tam, kamor niso bili namenjeni. Platon je pristal v suženjstvu, Kolumb je raju, ki ga je hotel osvojiti za najbolj katoliško kraljestvo, pripeljal pekel. Utopični potenciali ideologij so se spotikali v nenameravane bodočnosti.

Stvar se obrne, ko zmanjka belih lis, ko je odkrit in koloniziran še zadnji otoček, kjer bi lahko zgradili zamišljeno. Šele zdaj se lahko trdi, da sodijo utopije k nebulozam nevarnih zanesenjakov. Utopije zgubijo svoje mesto, zaradi vseprisotnosti *toposa*.

Ta *topos* pa ni nikakršna prisotnost realnega in treznega, ki bi lahko pomenilo samoumevno pričevanje resnice. Nasprotno: je nenadzorovan vrtinec gospostva abstraktnega nad živim, ki odpravlja možnosti vzpostavljanja resnic. Temu svetu pravimo globalni svet. Globalen je v tem, da uklenja svet heterogenega, multidiskurnega in pisanega v prisilni jopič sistema ekonomskega, političnega in tehnološkega poenotenja. Globalizacija je kulturna kolonizacija sveta in vztrajno postavljanje le-tega kot znanega, samoumevnega in preglednega. Ritualni medijske propagande, ekonomskih transnacionalnih monopolov, liberalno-demokratske politike in tehnološke nujnosti ustvarjajo planetarni *topostako*, da vse, kar je heterogeno, prikrijejo in odrinejo v podzemlje utopičnega. (Nebesa zamišljanja utopičnega so bila že pred tem pregnana v sfero skrajno nevarnih patologij.) Blagovna in identitetna pisanost izpadeta iz sfere heterogenega, ker ostajata zgolj površinski okras tipizirane forme, ki

se mora prilagajati globalnim samopostrežnim policam (Balkanska mladost je to izrazila z reko: "Isto sranje, drugo pakovanje.").

Iz *toposa* medijev, korporacij, strank in tehničnih standardov je dejansko velika večina raz-realiziranega sveta, njegovih kultur in posamičnih sebstev potisnjena v podzemlje nezavednega, subkulturnega, eksotičnega, prezrtega, nemega itd. Nekdanje bele lise, kamor se je nekoč še dalo prispeti, so zdaj zamenjale črne lise, od koder se naj ne bi prikazalo nič, kar ne sovпада s *toposom*.

V bele lise so nekoč postavljali zamišljene otoke, da bi spremenili znani omejeni svet, današnje črne lise so rezultat znanega neomejenega sveta sistemskih imperativov. Vzpostavljene so, da se njihov svet ne bi spremenil. In revolucije so padale, ker so se zlomile ob teh imperativih. Črne lise niso mogle preseči obstoječega, kot da bi v resnici bile črne luknje.

Od Chiapasa do Seattla (upajmo pa, da tudi do Prage!) je videti, da bazična (grassroot) gibanja udarijo v turbokapitalistični simulaker ne zato, da bi ga zrušila (to bi bilo naivno), temveč zato, da se izmuznejo v medijem nevidno džunglo heterogenega življenja. Kdo je "subcomandante", kdo so zakrinkani demonstranti, kaj v resnici mislijo indios, kaj vleče ljudi v temačne ulice velemestnih getov, kakšne vrednote in življenjske izkušnje se porajajo izza perspektiv reklam, medijev in politikov?

Topos ni treba spreminjati takrat, ko ga ne moremo. Poskusimo se mu izmuzniti in živeti mimo njega. Lahko si nabereimo nove izkušnje in jih medsebojno delimo. To življenje pa predpostavlja naše vpade iz sveta črnih lis. Ti mali pohodi nas krepijo bolj kot porazi revolucij.

Ideja revolucije se hrani na pričakovanju končne katastrofe in zgodovinskega razpleta. Kaj pa, če tega ni in ne bo? Kaj pa, če gre le za judovsko-krščanski arhetip? Bomo za dolge generacije občepeli v pričakovanju onostranstva? Katastrofa pa je tu, okoli nas: uničevanje planeta, kruto izkoriščanje in zloraba, totalni nadzor, zatiranje vsega, kar resnično ali pa dozdevno ogroža liberalno kapitalistični sistem, nacionalistične morije, izključevanje ne zgolj marginalnih, ampak tudi marginaliziranje mnogih, žensk, neevropejcev ali neameričanov, tistih, ki v svojem delu nimajo vseskozi pred očmi dobička oz. tatvine, tistih, ki so ustvarjalni zunaj establišmenta ritualizirane Umetnosti in Znanosti ... Katastrofa ni nujno nekaj kaotičnega, katastrofa je kod reda, samoumevnih institucij in kapitalskih razmerij, ustvarjalnega presežka, ki je dovoljen v mejah marketinških pravil, socializma kot stalinizma ali pa blairovščine ... Katastrofa je diktatura matematiziranega uma in modelizirane prihodnosti. Katastrofa je tu, zakaj bi bila revolucija onkraj?

Pojavimo se od Nikoder črnih lis! Ne prosjajmo sistema in države! Nismo družbena gibanja osemdesetih, ki so za svoje vodje izborila uradniške stolčke devetdesetih, za kar preostalim v tolažbo (in ljubi mir) dajejo NGO-jevske dotacije. Državne uradnike ne prosjajmo za nekaj, kar ni njihovo – naj nam servisirajo, kar je naše. Naše črne lise

so oporišča, iz katerih udarimo na plan zato, da v katastrofični kod reda vnesemo odrešujoči kaos. Iz urbanih getov, subkulturnih neksusov in potlačene periferije je treba vdreti v urbana središča, ki so izgubila funkcijo komunikativnega civitasa in postala plen podjetništva in potrošniške mrzlice. Zakaj ustvarjati umetnost skrito očem ali zaprto izza gledaliških blagajn? Je grafit vandalizem in jumbo-plakat normalna scenografija mest in obcestnih pokrajin? Prebarvajmo, preslikajmo, preoblikujmo jih v kolaže kaotičnega in heteronomnega! Politične pamflete in mnenja, ali pa poezijo in ljubezenske izjave berimo v mestnem vrvežu! Saj ne gre za to, da bi nas vrvež črede razumel ali pa se nam ne nasmihal. Gre za to, da se znebimo strahu in da vsakdo, ki se le za hip ustavi, čudi ali pa ne more razumeti, vsaj za hip izstopi iz črede in izkusi svobodo. Bodimo Villon in Eulenspiegel, pa naj nas tokrat obesijo, če se upajo! S sabo bomo imeli tudi meč. Mesto je naše, kot je naše tudi naropano blago, ki nam ga prodajajo. Zato ne prosimo policije za ustvarjalno življenje: urbane prostore zasedemo in ponovno civiliziramo (dekonzumerizacija), tiste, ki pa nas hočejo onemogočiti, bo doletela vesela pravica. Tam falange mrkih miličarjev, tu razuzdano veselje karnevala. Tam pendreki in solzilec, tu torte in brizgalne gnojnice. Potem pa nazaj v črne lise, kjerkoli že so, od Kreuzberga do Metelkove ali pa Balkana in megel Interneta. Rane se bodo zacelile, zamislili si bomo še kaj bolj smešnega in nepričakovanega. Zbezali bomo nestvor na plan, ko ga bomo kresnili tam, kjer ga najbolj boli. Armade bomo smešili, gospe in gospode popackali, medije dezinformirali, blagovne znamke zlorabljali, ljudem v stiski pomagali, presitim kaj odnesli, naši Božički pa bodo otroke res obdarovali ... Za to ne rabimo ne Rdeče armade ne Rdečih brigad, ne bomb ne ubijanja. Le pamet, veselje, odločnost in pogum za spopade s *toposom*, ki nas hoče kot Gorgona okamneti v sistemsko primerno obnašanje.

Utopija ne rabi programa in vodij. Ljudje naj se naučijo so/čutiti, misliti in delovati. Ne gre za to, da bi bila enoten program in vodstvo nekaj samo po sebi slabega, gre za to, da reakciji ne damo možnost, da nas obglavi, gre za to, da ne izključimo možne barvitosti sodelujočih. Množica sodelujočih v zasedanju *toposa* omogoči fluidnost gibanja, ki se ne ustavi ob vsaki policijski blokadi. Zdaj udarimo po korporaciji, zdaj blokiramo tovarno za mučenje živali, zdaj bi hoteli otroci vedeti, zakaj so njihove mame cele sobote in nedelje v službi hipermarketov, vedno širimo kulturo solidarnosti, zdaj razpravljajmo o naših odnosih, zdaj podirajmo prepreke hendikepiranim, zdaj preglasimo medijska trobila, zdaj delimo buške zaslužnim ...

Ti vpadi iz utopije niso nikakršna velika ali končna Revolucija. So revolucija vsakdanjega življenja posameznic in posameznikov. So možnost izkušanja neupravljanega življenja, gojitev uporniškega poguma in ustvarjalnosti. Skozi to aktivnost si povrnemo dostojanstvo, ki so nam jo vzele roparske elite oblastnikov. Ne zapiramo se v avtistične subkulturne krožke, temveč ponosno razkazujemo

svojo nesistemskaost oziroma svobodo in se zanjo odločno postavimo.

Topos (ideologija kapitalizma: mediji, politika, šolstvo, znanost, kultura) nas hoče potlačiti v temo neobstoječega, pomembna zmaga je, da pokažemo, da smo tu. Utopija ni pred nami, ampak med nami.